

Dno: 554 /D.a.2

SÁMENUORAI DÁIDDADÁHPÁHUS

Saamelaisnuorten taidetapahtuma
2002

Avvilis/ Ivalossa

Raporta/ Raportti

Sámediggi/ Saamelaiskäräjät

Ulla Aikio-Puoskari/ Anni Näkkäljärvi/ Rauna Paadar-Leivo

www.samediggi.fi

SÁMENUORAIID DÁIDDADÁHPÁHUS 2002

ordnejuvvui Avvila vuolledási skuvllas 11.04.2002. Dáhpáhusa váldoordnejeaddjin lei Sámediggi. Eará ordnejeaddjit ledje Avvila vuodđoskuvla, Anára gieldda kulturdoaimma ja Sámemánáid doarjjasearvi Aslakat r.y. Okta-sašbargu lihkkostuvai bures.

Sámenuoraid dáiddadáhpáhus ordnejuvvui seammá dási dáhpáhusan go guovlogielddaid dáhpáhusat. Das sáddejuvvojedje sámenuoraid ovddasteaddjit riikka dási Nuorra Kultuvra –dáhpáhusii Kotkai 24.-26.5.2002.

Oahpamusministeriija čujuhii dáhpáhusa goluide 10.000 euro mearreruđa.

DÁHPÁHUSA ORDNE

Dáhpáhusa várás áshuvvon bargojovkui gulle Pirkko Olli, Päivikki Nillukka-Rauhala, Maarit Niittyvuopio, Anni Näkkäljärvi, Rauna Paadar-Leivo ja Anita Kumpulainen. Sámedikki bealis dáhpáhusa ordnemin ledje skuvlen- ja oahppamateriáladoaimehaga virgeolbmot ja kulturčáli.

Dáhpáhusii bovdejuvvojedje buot sámegeala ja sámegealat luohkáid oahppit. Oasseváldin lei vejolaš maiddá skuvllaid olgobealde doaimmi nuoraide. Dáhpáhus jodihuvvui sámegeallii (eanáš davvisámegeallii, muhto maiddá nuortalaš- ja anárašgeallii). Dáhpáhusa jodihii davvisámegeallii skuvlen- ja oahppamateriálalávdegotti várreságadoalli Outi Länsman. Dáhpáhusa buffeahta doalai Avvila sámemánáid doarjjasearvi Aslakat r.y. Avvila vuodđoskuvla fála buot oasseváldiide nuvttá skuvlaborramuša.

Dáhpáhusbáikái ordnejuvvojedje biilasáhtut Eanodagas, Ohcejogas, Gáregasnjárggas, Čeavetjávrris ja Soađegilis.

SAAMELAISNUORTEN TAIDETAPAHTUMA 2002

järjestettiin Ivalon ala-asteen koululla 11.04.2002. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi Saamelaiskäräjät. Muina järjestäjinä olivat Ivalon peruskoulu, Inarin kunnan kulttuuritoimi ja saamelaislasten tukiyhdistys Aslakat r.y. Yhteistyö onnistui hyvin.

Saamelaisnuorten taidetapahtuma järjestettiin seutukuntien tapahtumien kanssa samantasoisena tapahtumana. Siitä lähetettiin saamelaisnuorten edustajat valtakunnalliseen Nuori Kulttuuri –tapahtumaan Kotkaan 24.-26.5.2002.

Opetusministeriö osoitti tapahtumaa varten 10.000 euron määrärahan .

TAPAHTUMAN JÄRJESTELYT

Tapahtumaa varten asetettuun työryhmään kuuluivat Pirkko Olli, Päivikki Nillukka-Rauhala, Maarit Niittyvuopio, Anni Näkkäljärvi, Rauna Paadar-Leivo ja Anita Kumpulainen. Saamelaiskäräjien puolelta tapahtumaa olivat järjestämässä koulutus- ja oppimateriaalitoimiston työntekijät ja kulttuuri-sihteri.

Tapahtumaan kutsuttiin kaikki saamen kielen ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Osallistuminen oli mahdollista myös koulujen ulkopuolella toimiville nuorille. Tapahtuma oli saamenkielinen (suurimmaksi osaksi pohjois-saamenkielinen, mutta myös inarin- ja koltansaamen kieliä käytettiin). Tapahtuman juonsi koulutus- ja oppimateriaalilautakunnan varapuheenjohtaja Outi Länsman. Tapahtuman buffettia piti Ivalon saamelaislasten tukiyhdistys Aslakat r.y. Ivalon peruskoulu tarjosi kaikille osallistujille ilmaisen kouluruokailun.

Tapahtumapaikalle järjestettiin linja-autokuljetukset Enontekiöltä, Utsjoelta, Karigasniemeltä, Sevettijärveltä ja Sodankylästä.

Dáhpáhusa várás dahkkojuvvui plakáhta ja prográmmalasta, masa gova ráhkadii Avvila vuolledási sámeluohkká. Dáhpáhusas ii berrojuvvon oasseváldinmáksu. Dáhpáhusa jietnateknihkas fuolahii Anára gieldda nuoraid bargobádji. Davviriikkalaš dearvvuođaid dáhpáhussii buvttii Kárášjoga kulturskuvlla Šete-dánsunjoavku, man jođihii Unna Kaarina Paavaliemi.

ŠLÁJAT JA ULBMILAT

Dáhpáhusa váldoulbmilin lea addit nuoraide hástalusaid ovddidit iežaset dáidduid, fállat sidjiide jahkásaččat vejolašvuoda čájehit dáidduideaset earáide ja oažžut movttiidahtti árvvoštallama dán barggu ovddas. Oktan dehálaš ulbmilin dáiddadáhpáhusain leamaš álo maiddá mánáid ja nuoraid sámegeilmáhtu ja sápmeláš identitehta nannen. Dasa lassin dáhpáhus mearkašahtti láhkái doarju oahppiid, oahpaheaddjiid ja vanhemiid oktasárbarggu.

Dáhpáhusa váldotemán lei riikka dási dáhpáhusa mielde teáhter.

Šlájat ledje:

- 1) riikka dási njuolggadusaid mielde meroštallojuvvon teáhter-luohkát,
- 2) árbevirolaš bargguid čájáhus ja
- 3) rollabivttasčájáhus.

OASSEVÁLDIT JA LOGUT

Gilvvu oasseváldit ja oasseváldinjoavkkut dán jagi ledje oktiibuot 26.

Daid siste

- sullii 125 nuora válde oasi teáhterprográmmaide
- sullii 60 nuora válde oasi árbevirolaš bargguid čájáhussii ja
- sullii 30 nuora válde oasi rollabivttasčájáhussii.

Geahččit ja dáhpáhussii oassálastán nuorat ledje buohkat oktiibuot sullii 350 olbmo. Sále lei oppa dáhpáhusa áigge aibbas dievas. Sámegeiela ja sámegeielat luohkáid oahppiid logu ektui oasseváldiid mearri lei hui allat.

Tapahtumaa varten valmistettiin juliste ja ohjelmalehtinen, johon kuvan valmisti Ivalon ala-asteen saamen luokka. Tapahtumasta ei peritty osallistumismaksua. Tapahtuman äänitekniikasta huolehti Inarin kunnan nuorten työpaja. Pohjoismaiset terveiset tapahtumaan toi Kaarasjoen kulttuurikoulun Šete – tanssiryhmä ohjaajansa Unna Kaarina Paavaliemen johdolla.

LAJIT JA TAVOITTEET

Tapahtuman päätavoitteena on antaa nuorille haasteita omien taitojensa kehittämiseen, tarjota heille vuosittain mahdollisuus näyttää taitojaan muille ja saada innostava palaute tästä työstä. Taidetapahtuman yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut aina myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittävällä tavalla oppilaiden, opettajien ja vanhempien yhteistyötä.

Tapahtuman pääteemana oli valtakunnallisen tapahtuman mukaisesti teatteri. Lajit olivat:

- 1) valtakunnallisen tapahtuman sääntöjen mukaan määritellyt teatterisarjat,
- 2) perinnetyönäytös ja
- 3) roolivaatenäytös.

OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Kilpailussa oli yhteensä 26 osallistujaa ja osallistujaryhmää. Niiden sisällä

- noin 125 nuorta osallistui teatteriesityksiin
- noin 60 nuorta osallistui perinnetyönäytökseen ja
- noin 30 nuorta osallistui roolivaatenäytökseen.

Yleisöä ja tapahtumaan osallistujia oli yhteensä noin 350 henkeä. Sali oli täysi koko tapahtuman ajan. Saamen kielen ja saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden lukumäärään verrattuna taidetapahtumaan osallistuneiden lukumäärä oli hyvin korkea.

Earenoamáš dán jagi dáhpáhusas lei sámenuoraid stuorra beroštupmi ja buorre máhttu árbevirolaš bargguin ja maiddá hutkáivuohta rollabiktasiid ráhkadeamis. Teáhterbihtáin lei oaidnimis Lappi guovllu sámii leanadáiddar Sverre Porsanger dahkan bagadallanbarggu bohtosiid. Porsanger jođii skuvllain bagadallamin ja rávvemin teáhterjoavkkuid ovdal dáhpáhusa.

DUOPMÁRAT

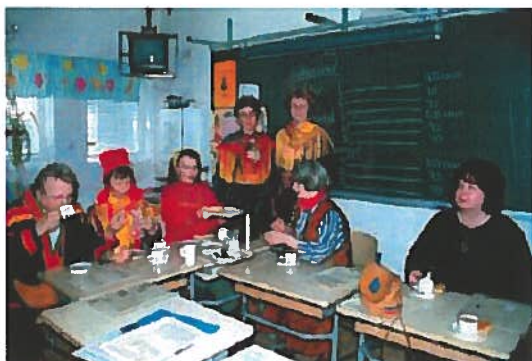
Dáhpáhusa duopmárin ledje:

- teáhter ja rollabivttasčájáhus: girječálli/neavttár Kirsti Paltto, teáhterjoavkku jođiheaddji Helena Törmä, dánsunpedagoga Unna Kaarina Paavalniemi ja dáiddaduojár Kaija Paltto
- árbevirolaš bargguid čájáhus: duojárat ja duodjeoahpaheaddjit Lea Magga ja Ilmari Laiti.

BÁLKKAŠUMIT

Buot oasseváldiide juhkkovuvvojedje oasseváldinduođastusat. Ruhtabálkášupmin juhkkovuvvojedje 100, 70 ja 30 euro bálkášumit I, II ja III bálkášupmin.

Riikka dási dáhpáhusii sámenuoraid ovddasteaddjin välljejuvvui Gárasavvona skuvlla teáhterjoavku bihtáinis Joga gáddái. Joavkku jođihii oahpaheaddji Anna-Reetta Niemelä.

Erityistä tämän vuoden tapahtumassa oli saamelaisnuorten suuri kiinnostus ja hyvä perinteisten töiden osaaminen sekä myös roolivaatteiden valmistamisessa käytetty luovuus. Teatteriesityksissä saattoi nähdä Lapin saamelaisen läänintaiteilija Sverre Porsangerin tekemän ohjaustyön tuloksia. Porsanger kulki kouluilla ohjaamassa ja neuvomassa teatteriryhmiä ennen tapahtumaa.

TUOMARIT

Tapahtuman tuomareina olivat:

- teatteri ja roolivaatenäytös: kirjailija/ näyttelijä Kirsti Paltto, teatteriryhmän ohjaaja Helena Törmä, tanssipedagogi Unna Kaarina Paavalniemi ja taidekäsityön tekijä Kaija Paltto
- perinnetyönäytös: käsityön tekijät ja käsityönopettajat Lea Magga ja Ilmari Laiti.

PALKINNOT

Kaikille osallistujille jaettiin osallistumistodistukset. Rahapalkintoina jaettiin 100, 70 ja 30 euron palkinnot I, II ja III palkintoina.

Valtakunnalliseen tapahtumaan saamelaisnuorten edustajaksi valittiin Kaare-suvannon koulun teatteriryhmä esityksellään Joen rantaan. Ryhmää johti opettaja Anna-Reetta Niemelä.

BOHTOSAT/ TULOKSET

Teáhter/ teatteri:

1. Gárasavvona skuvla, Joga gáddái / Kaaresuvannon koulu, Joen rantaan

2. Ohcejotnjálmmi skuvla, Čiehpas/ Utsjokisuun koulu, Kieppi

3. Anára vuolledássi, Rievssatbivddus/ Inarin ala-aste, Riekon pyynnissä

Rollabivttasčájáhus/ roolivaatenäytös:

1. Áne Guttorm, Beivvášbivttas/ Aurinko, Anára vuolledássi/ Inarin ala-aste
2. Onni Länsman, Šamána / Shamaani, Ohcejotnjálmmi skuvla/ Utsjokisuun koulu
3. Taru Pohjanrinne ja Maiju Alaraudanjoki, Mánumánáid gahpir / Kuun lasten lakki, Njuorggama skuvla/ Nuorgamin koulu